YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
24 päivänä toukokuuta 1977 *

Asiassa 107/76,

jonka Oberlandesgericht Karlsruhe on saattanut ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa riita-asiassa

Hoffmann-La Roche AG, Grenzach-Wyhlen (Saksa),

vastaan

Centrafarm Vertriebsgesellschaft Pharmazeutischer Erzeugnisse mbH, Bentheim (Saksa),

ennakkoratkaisun ETY:n perustamissopimuksen 30, 36, 86 ja 177 artiklan tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti H. Kutscher, jaostojen puheenjohtajat A. M. Donner ja P. Pescatore sekä tuomarit J. Mertens de Wilmars, M. Sørensen, Lord Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe, G. Bosco ja A. Touffait,

julkisasiamies: F. Capotorti,
kirjaaja: A. Van Houtte,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

on antanut seuraavan

tuomion

1 Oberlandesgericht Karlsruhe on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 7.10.1976 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 17.11.1976, ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla kolme ennakkoratkaisukysymystä mainitun artiklan kolmannen kohdan tulkinnasta ja eräiden muiden perustamissopimuksen määräysten ja erityisesti 36 ja 86 artiklan tulkinnasta tavaramerkkioikeuksien suojan kannalta.

Nämä kysymykset on esitetty oikeudenkäyntimenettelyssä, jonka eräs yritys on aloittanut saksalaisissa tuomioistuimissa väittäen, että erään toisen yrityksen toiminta on loukannut sille kuuluvia, tiettyä lääkevalmistetta koskevia tavaramerkkioikeuksia. Yritys on pyytänyt tuomioistuinta antamaan turvaamistoimenpiteenä määräyksen (einstweilige Verfügung), jolla toista yritystä kiellettäisiin käyttämästä riidanalaisia tavaramerkkioikeuksia.

Tätä koskevaan Landgericht Freiburgin päätökseen on haettu muutosta Oberlandesgerichtissä, joka ennen asian ratkaisemista on saattanut yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi kolme ennakkoratkaisukysymystä.

2 Ensimmäisessä kysymyksessä Oberlandesgericht kysyy, onko kansallisen tuomioistuimen ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan kolmannen kohdan nojalla

> "pyydettävä Euroopan yhteisöjen tuomioistuinta antamaan yhteisön oikeuden tulkintaa koskeva ennakkoratkaisu silloin, kun kysymys on tullut esille välitoimen määräämistä koskevassa menettelyssä (einstweilige Verfügung), jos määräyksen antavan tuomioistuimen päätökseen ei voida hakea muutosta, mutta asianosaisilla on toisaalta mahdollisuus aloittaa kyseisen menettelyn kohteena olevasta kysymyksestä tavanomainen oikeudenkäynti, jolloin ennakkoratkaisupyyntö ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan kolmannen kohdan mukaisesti olisi tarpeen vaatiessa tehtävä."

3 Saksan siviiliprosessilain mukaan toimivaltaisen tuomioistuimen on mahdollista määrätä summaarisessa menettelyssä sellaisista väliaikaisista toimista, joiden tarkoituksena on kiireellisessä tapauksessa turvata tiettyjä uhattuja oikeuksia.

Jos määräys annetaan asiaa käsittelevässä tuomioistuimessa ilman suullista käsittelyä, hävinnyt asianosainen voi hakea siihen muutosta samassa tuomioistuimessa. Tämän muutoksenhaun johdosta annettuun päätökseen voidaan puolestaan hakea muutosta ylemmässä oikeusasteessa, jossa turvaamistointa koskeva hakemus ratkaistaan lopullisesti ilman, että asianosaisilla olisi enää oikeutta saattaa asiaa muuhun muutoksenhakutuomioistuimeen tämän menettelyn yhteydessä.

Turvaamistoimen kohteeksi joutunut asianosainen voi kuitenkin ensimmäisen asteen tuomioistuimelle tehdyllä hakemuksella vaatia, että kantajana oleva asianosainen aloittaa pääasiaa koskevan oikeudenkäynnin, johon sitten sovelletaan tavanomaisia siviilioikeudellisia menettelysäännöksiä.

Vaikka usein käykin niin, erityisesti teollisoikeuksien suojaamisen osalta, että turvaamistoimen osalta tehty päätös hyväksytään riita-asian ratkaisuksi, ei mahdollisuus aloittaa tai velvoittaa vastapuoli aloittamaan pääasiaa koskeva oikeudenkäynti ole kuitenkaan käytännössä vailla merkitystä.

Asianosaisten yhteisöjen tuomioistuimelle oikeudenkäyntimenettelyn kuluessa antamista tiedoista ilmenee, että pääasiaa koskevaan oikeudenkäyntiin on käsiteltävänä olevassa tapauksessa todella ryhdytty.

4 Perustamissopimuksen tulkintaa ja johdetun yhteisön oikeuden säännöksen pätevyyttä ja tulkintaa koskevaa yhteisöjen tuomioistuimen ennakkoratkaisutoimivaltaa koskevan perustamissopimuksen 177 artiklan kolmannessa kohdassa määrätään seuraavasti:

> "Jos tällainen kysymys tulee esille sellaisessa kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävänä olevassa asiassa, jonka päätöksiin ei kansallisen lainsäädännön mukaan saa hakea muutosta, tämän tuomioistuimen on saatettava kysymys yhteisön tuomioistuimen käsiteltäväksi."

Oberlandesgerichtin esittämä ensimmäinen kysymys koskee vain tätä määräystä eikä kyseisen artiklan toista kohtaa, jonka mukaan jäsenvaltioiden tuomioistuimilla on mahdollisuus, mutta ei velvollisuutta saattaa ennakkoratkaisukysymys yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Vaikka yhteisöjen tuomioistuinta ei käsiteltävässä tapauksessa ole pyydetty antamaan ratkaisua toisen kohdan tulkinnasta, on kuitenkin todettava, että kansallisen oikeudenkäyntimenettelyn summaarisuus ja kiireellisyys ei estä yhteisöjen tuomioistuinta katsomasta, että asia on pätevästi saatettu sen käsiteltäväksi, kun kansallinen tuomioistuin on katsonut tarpeelliseksi hyödyntää mainittua artiklan kohtaa.

5 Perustamissopimuksen 177 artiklan tarkoituksena on varmistaa yhteisön oikeuden yhdenmukainen tulkinta ja soveltaminen kaikissa jäsenvaltioissa, ja sen kolmannen kohdan erityisenä tavoitteena on estää sellaisen kansallisen oikeuskäytännön syntyminen jäsenvaltiossa, joka olisi ristiriidassa yhteisön oikeuden sääntöjen kanssa.

Tästä tarkoituksesta seuraavat vaatimukset täyttyvät turvaamistoimia koskevien summaaristen ja kiireellisten menettelyjen, kuten tässä tapauksessa käsiteltävän menettelyn, osalta silloin, kun tavanomainen pääasiaa koskeva oikeudenkäynti, jossa kaikkien summaarisessa menettelyssä pääasiasta väliaikaisesti erotettujen kysymysten uudelleen tutkiminen on sallittu, on aloitettava joko joka tapauksessa tai hävinneen asianosaisen pyynnöstä.

Tällaisessa tilanteessa 177 artiklan kolmannen kohdan erityistavoite on turvattu sillä, että velvollisuutta saattaa asia yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi sovelletaan pääasiaa koskevan oikeudenkäynnin osalta.

6 Esitettyyn kysymykseen on näin ollen vastattava, että ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan kolmatta kohtaa on tulkittava siten, ettei kansallisen tuomioistuimen tarvitse saattaa tässä artiklassa tarkoitettua tulkintaa tai pätevyyttä koskevaa kysymystä yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi silloin, kun kysymys on tullut esille välitoimen määräämistä koskevassa menettelyssä (*einstweilige Verfügung*), vaikka tässä menettelyssä tehtävään päätökseen ei voida hakea muutosta, kuitenkin sillä edellytyksellä, että kukin asianosainen voi aloittaa tai vaatia aloitettavaksi pääasiaa koskevan oikeudenkäynnin, jonka kuluessa summaarisessa menettelyssä väliaikaisesti ratkaistu kysymys voidaan tutkia uudelleen ja saattaa 177 artiklan nojalla ennakkoratkaisumenettelyssä tutkittavaksi.

7 Oberlandesgericht on pyytänyt yhteisöjen tuomioistuinta antamaan ratkaisun toiseen ja kolmanteen kysymykseen vain siinä tapauksessa, että vastaus ensimmäiseen kysymykseen on myöntävä.

Koska vastaus tähän kysymykseen on kieltävä, muihin kysymyksiin ei tarvitse vastata.

Oikeudenkäyntikulut

8 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Ranskan tasavallan, Saksan liittotasavallan ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksille sekä Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi.

Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut Oberlandesgericht Karlsruhen 14.10.1976 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan kolmatta kohtaa on tulkittava siten, ettei kansallisen tuomioistuimen tarvitse saattaa tässä artiklassa tarkoitettua tulkintaa tai pätevyyttä koskevaa kysymystä yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi silloin, kun kysymys on tullut esille välitoimen määräämistä koskevassa menettelyssä (*einstweilige Verfügung*), vaikka tässä menettelyssä tehtävään päätökseen ei voida hakea muutosta, kuitenkin sillä edellytyksellä, että kukin asianosainen voi aloittaa tai vaatia aloitettavaksi pääasiaa koskevan oikeudenkäynnin, jonka kuluessa summaarisessa menettelyssä väliaikaisesti ratkaistu kysymys voidaan tutkia uudelleen ja saattaa 177 artiklan nojalla ennakkoratkaisumenettelyssä tutkittavaksi.

Kutscher Donner Pescatore Mertens de Wilmars Sørensen

Mackenzie Stuart O'Keeffe Bosco Touffait

Julistettiin Luxemburgissa 24 päivänä toukokuuta 1977.

A. Van Houtte
kirjaaja

H. Kutscher
presidentti